

Da se ublaži jugoslovanska vinska kriza, so na razpolago te-le možnosti:

Ali se upelje trošarina na brezalkoholne pijače, ali se zniža dosedanja previsoka vinska trošarina. Lahko bi se uvedla trošarina na brezalkoholne izdelke in pri tem pa znižala trošarina na vino.

Nasprotniki alkohola skušajo z vsemi močmi, da preplavijo Jugoslavijo z brezalkoholnimi pijačami in to iz »zdravstvenih« ozirov. Dobro bi bilo vprašati najbolj zagrizenega abstinenta: Kaj je bolj zdravo, prijetno naravno vino, ali brezalkoholni izdelek, ki je mešanica mlečne, ogljikove, citronske kisline in tem podobnim pančarijam?

Letošnjo trgatavo bo začela Jugoslavija z velikimi zalogami starega vina. Dalmacija ima polne kleti in premalo posode za shrambo nove trgatve, ki obeta preobilico pridelka. Okolica Vršca je preobložena s starim vinom in ne ve, kam bo shranila letošnjo trgatavo. Vinski veletrgovci so vsi založeni z dalmatinskim pridelkom in ne vedo, kam ž njim.

Organizacije vinogradnikov in vinskih trgovcev prirejajo skupna zborovanja, ki so v težkih časih vinske krize njihov edini posel. Zborovanja, posvetovanja, protesti — vse to brez uspeha! V Jugoslaviji zrejo v novo vinsko trgatavo s slabimi upi . . .

Januš Golec:

Brez mladosti . . .!

Nad 10 let je minulo, odkar je prenehalo svetovno klanje. V povojni dobi se prepad med invalidi in zdravimi ni premostil, ampak znatno poglobil. Nekaj so krivi temu prežalostnemu dejstvu invalidi sami. Koliko je takih, ki bi se kljub pohabljenosti lahko preživljali sami, pa jim bolj ugaja beračenje in pohajkovanje. Zopet drugi so lažinvalidi, ker prosjačijo s poškodbami, s katerimi jih je zaznamovala usoda vse kje drugje le v vojni ne! Pretežna večina težkih in pravih vojni invalidov je ohranila ponos in se preživlja na ta ali oni način sama. Vsekako sta sočutje in hvalečnost napram še živim mrličem izza svetovne vojne ne le ugasnila ter izumrla, da, se celo pretvorila v nevoljo in jezo, ako sreča zdrav človek invalida!

Pred dnevi sem obiskal št. Lovrene na Pohorju. Zvečer je prisedel k mizi velik, lep in na prvi pogled močan mož. Spustil se je na stol smehljajočega obraza in pozdravil z menoj došlega domačina. Pogovor je nanesel na vprašanje: Kako se godi enemu ali drugemu izmed nas. Vsi smo zmigavali z ramami, le velikan je bil mnenja: »Živi se!« Sedaj sem še le spoznal, da imam pred seboj invalida, kateremu manjka leva noga, leva roka in levo oko. Pozneje mi je še sam pojasnil in pokazal, da ima razstreljeno še desno roko in skoro do kosti odnešeno meso s pleč.

Bivši vojaki smo se takoj prijazneje pogledali. Dobrosrčni invalid nam je zaupal, da je moral po končani vino-rejski šoli z 18 tim letom na italijansko

bojišče. Tukaj se je razpočila pred njim težka granata. Kamenje je sifrčalo na vse strani in ob tej grozni priliki je bil tako strašno ranjen. Čela štiri leta je prebil neprestano v bolnici. Po povratku v domovino je bil nekaj let ekonom na večjem posestvu v Halozah. Danes je nadzornik v domači tovarni ter se preživlja popolnoma sam. Vsem se nam je usmilil, ko je končal sicer kratko, a zanj obupno bridko povest. Dotaknil sem se še ga z vprašanjem, kako kaj prenaša invalidski križ. Razložil je svoj povojni položaj z nezabnimi besedami: »Veste, kar me najbolj boli? Nikdar nisem bil mlad in nikoli ne bom znal, kako lepa je mladost . . .«

Vsega pomilovanja vrednemu siromaku danes ni za roko, ne za nogo ter oko, boli ga, ako vidi mladino in se mu vzbudi zavest: Jaz nisem bil nikdar mlad. Ne mlad po lastni krivdi, ampak po groznem pečatu svetovne vojne! Mladost sta mu pogoltnila vojaštvo ter bolnica in to je res zavest, ki peče bolj nego izguba katerega koli drugega uda. Koliko so vredni lepi in veseli mladostni spomini. Biti brez teh po tuji krivdi, je invalidnost najvišje stopnje.

Mislite, da je ta pohorski invalid edini, ki je ostal brez mladosti po nedolžnem? O, ne! Koliko jih je tudi v Sloveniji, ki se morajo radi svetovne vojne pehati skozi življenje brez okusa čaše prave mladosti! In invalid z ravnokar omenjeno obupno zavestjo nikdar ne bo prosil, ne beračil in ne bo v nadlego drugim z mladostnimi spomini!

dne 5. avgusta tega leta poslal izraze sinovske vdanosti. Nato sem sprejel od Em. Kard. Gasparri pismo, ki se glasi:

Vatikan, 22. avgusta 1929. Blagovoli zagotoviti člane Prosvetne zveze mariborske škofije, da je sveti Oče z veseljem sprejel jubilejno častitko poslano mu po Apost. Nuncijaturi z božje poti na Brezjah.

Posebno mu ugajajo velikodušni sklepi, storjeni glede Katoliške akcije, zato prosí Njega Svetost pri Gospodu za nje vztrajne delavnosti in pošilja kot poročstvo svoje blagonaklonjenosti Apostolski blagoslov. F. P. Card. Gasparri.

Pri tej priliki Ti pošiljam izraz svojega spoštovanja in se priporočam Tvo-

jim molitvam Ti v Gospodu vdani Dr. Alfr. Pacini, l. r., opravilej poslov.«

Krščanska ženska zveza vabi vse članice, podpornice članice in tudi nečlane, da se udeležijo slovesnosti proglasitve lurske cerkve za baziliko v Rajhenburgu dne 7. in 8. septembra tega leta. Vlak vozi iz Maribora ob 9. uri predpoldna. Udeleženci se naj prijavijo najpozneje do četrta 5. septembra pri g. predsednici Krščanske ženske zveze ali pri g. odbornicah. Opozorjamo, da se plača polovična vožnja. — Odbor.

Ruša pri Mariboru. Na Marijin praznik dne 8. septembra homo skromno, pa zato bolj prisrčno proslavili petletnico obstoja domačega orlovskega odseka. Že pri prvi sv. maši pristopimo skupno, fantje in dekleta, k sv. zakramentom, pred poznim sv. opravilom, ob pol 10. uri ho v prenovljeni župnijski cerkvi posebna mladinska pridiga, po sv. maši pa bo v dvorani stare šole slavnostni občni zbor orlovskega odseka s primernim govorom. Vsi fantje in dekleta, tudi nečlane, ki čutite z nami, starešine in prijatelji naši, iskreno vabljeni. Naj bo ta dan praznik katoliških mladinskih organizacij v staroslavni Rušah. — »Ruško nedeljo« homo obhajali letos dne 15. septembra.

Mladeniški tabor v Jeruzalemu preteklo nedeljo je prekrasno uspel. Udeležba je bila jako velika. Poleg mladine je bilo navzočih tudi dosti staršev, ki so kazali veliko zanimanje za temeljna načela in plemenite cilje katoliškega mladinskega gibanja. Toliko je bilo udeležencev, da so napolnili prijazen hrib, na kojem stoji zanimiva cerkva posvečena žalostni Materi božji. Shod je bil sijajna manifestacija za Katoliško akcijo, ki se ustanavlja v Sloveniji. V cerkvi je daroval sv. mašo prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič, ki je v prisrčnem govoru dal mladeničem lepe nauke, nasvete in navodila za življenje. Mladeniški tabor je otvoril in vodil g. velikonekredniški dekan Fridrik Horvat, ki je ves vnet za oživotvorjenje Katoliške akcije v naših krajih. V svojem nagovoru je podal kratek zgodovinski oris cerkve, pri kateri se vrši mladeniški tabor ter nato opredelil namen zborovanja. Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je v poljudnem govoru pojasnil bistvo in namen Katoliške akcije, razmerje naših raznolikih prosvetnih organizacij do nje ter obširno in s praktičnimi navodili raztolmačil nalogo, ki jo ima naša slovenska krščanska mladina vršiti v vrstah Katoliške akcije, kjer mora po željah sv. Očeta biti avantgarda — prednja straža. Dr. Janžekovič, kaplan pri Sv. Miklavžu, je razpravljal o laiškem (svetnem) apostolstvu ter je s praktičnimi zgledi s Francoskega razsvetlil njegov cilj in način, kako se naj to apostolstvo vrši. Nastopila je cela vrsta mladeničev s pozdravnimi in bodrilnimi govori. Govorili so Gustav Rakuša iz Svetinj, Alojz Janžekovič, načelnik Orla pri Sv. Marjeti niže Ptuja, zastopnik Orla iz Središča, Andrej Mir za Krekovo mladino pri Sv. Miklavžu, Jožef Munda od Sv. Tomaža in Drago Žižek kot zastopnik Orla v Ljutomeru. Sklepno besedo je imel prevz. g. pomožni škof, ki je zlasti naglašal našo zvestobo sv. Očetu kot vrhovnemu cerkvenemu poglavarju, škofu domače škofije in našemu vladarju Nj. Vel. kralju Aleksandru. S podelitvijo škofovskega blagoslova se je bil veličastni mladeniški tabor v Jeruzalemu zaključil. S pohvalo moramo tudi omeniti lepo ubrano petje združenih moških pevskih zborov Sv. Miklavž-Svetinje v cerkvi in na taboru. Upravičeno je upanje, da bo mladeniški tabor rodil lepe sadove.

Slomškov dom v Sv. Vidu pri Ptuj. V Sv. Vidu, ki je od nekdanj slovel kot nemčursko oporišče, so posvetili novi društveni dom. Po velikem narodnem buditelju imenovan: Slomškov dom priča, da bo ta dom žarišče za versko in narodno kulturo. Blagoslov je bil krasen. Sprejem prevz. g. škofa je bil sijajen. Vse je bilo v venclih in slavolokih. Na tisoče ljudstva je svojega škofa navdušeno sprejelo.

NAŠA DRUŠTVA

SV. OČE PROSVETNI ZVEZI V MARIBORU.

Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je prejel od zastopnika rimskega papeža v Beogradu naslednje pismo:

»Apostolska nuncijatura, Beograd, št. 9682. Beograd, dne 31. avgusta 1929.

Kakor sem Ti že pisal, sem sv. Očeta obvestil o brzobjavki, v kateri si v imenu 5000 udeležencev »Prosvetne zveze« s romanja k Materi božji na Brezjah

Zvečer je bila serenada, ki je napravila lep vtis; posebno pevci so se postavili. Blagoslov je bil v nedeljo. Najprej so se podali vsi k domu v procesiji, ki jo je otvorila domača požrtvovalna gasilska družina z veliko zastavo. Omladina iz Maribora je krasno igrala; bili so navzoči tudi požarniki iz Hajdine s svojo dragoceno zastavo. Za g. škofom so korakali povabljeni dostojanstveniki z g. sreskim poglavarjem in bivšim min. Vesenjekom na čelu. — Po cerkvenem opravilu — škofovi pridigi in sv. maši — je domači g. župnik otvoril javno zborovanje pod lipo in pozdravil najprej prevzišenega vladiko; navzoči so navdušeno pozdravljali, godba je zaigrala narodno himno. Po govoru g. župnika Sokliča je govoril o dobroti lastne države g. Vesenjaka, ki je lepo očitel našo preteklost in naše dolžnosti. — Popoldne je bila akademija v domu. Petje domačega zbora pod vodstvom g. organista Brgleza je bilo dovršeno dobro; le malokdaj slišiš tako lepo petje na deželi. Njihova pesem je res srca užigala. Govor dr. Hohnjeca je navzoča publika pozdravila s toplim pritrjevanjem. Igra, ki je bila spisana nalašč za to otvoritev, je ljudstvo užgala do navdušenja. Tako je hitro minul lepi, da, najlepši dan Sv. Vida. — Dom je postavljen ob cesti nasproti cerkve. Dvorana je dolga 12 metrov in 7 metrov široka. Poleg odra sta še dve stranski sobici za knjižnico in garderobo. Dom je lična stavba; posebnost njena je to, da je barvana v narodnih barvah po načrtu prof. Mežana iz Maribora. — Ako izgine mala bivša mitnica ob Dravinji, bo dom krasno dominiral celí okolici. Lahko so farani ponosni na to stavbo. Naj bo res izvir blagoslova za pozabljeni lepi vrt naše domačije. — Pri zgradbi so domačini veliko pomagali. Čez 400 je bilo zastojnih dni, čez 350 voznin, skoro ves les itd. — S pomočjo in trudom domačih duhovnikov dom stoji in kaže, da je tudi Sv. Vidu prišlo novo življenje.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Naš društveni dom je dograjen. V nedeljo 15. septembra bo slovesna blagoslovitev. Pride presvetli g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič. V soboto, na predvečer blagoslovitve, bo ob 7. uri v društvenem domu orlovska akademija, v nedeljo ob pol 10. uri pa bo g. škof maševal in pridigal v župni cerkvi, nakar bo blagoslovitev doma in slovesno zborovanje z govori in deklamacijami. Popoldne po večernicah pa bo orlovski telovadni nastop. Prijatelji naše mladine od blizu in daleč iskreno vabljeni!

Konjice. (Deset-letnica Orla.) Deset let po-teče kmalu, odkar je mil. g. arhidij. Fr. Tovornik poklical v življenje tukajšnjega Orla. Prvi člani odseka so danes že veljavni možje, stebri, na katere se opira tukajšnje gospodarsko in kulturno delo, pa tudi versko delo v apostolstvu mož. So člani načelstva Kmečke hranilnice in posojilnice, občinski odborniki itd., eden je celo že župan. Izšli so iz orlovskih vrst in so se izkazali za izborne delavce. — Je pa tudi mlajši rod delaven in ima v sebi življenjsko silo. To hoče dokazati s proslavo desetletnice ustanovitve Orla, ki se bo vršila v nedeljo, dne 8. septembra celodnevno! Ob tej priliki pokloni orlovska družina svojemu ustanovitelju in dolgoletnemu voditelju, g. arhidijakonu Tovorniku diplomu častnega članstva v priznanje trudu in delu, ki ga je posvetil orlovskemu delu in v znak iskrene hvaležnosti! — Zato mladi orlovski rod vabi vse nekdanje člane in starešine, da ob tej priliki stopijo zopet na plan z delom in pomočjo pri pripravi, pa tudi s svojo navzočnostjo pri prireditvi.

Sv. Jurij ob juž. žel. Orlovska prireditve, ki se je vršila ob priliki blagoslovitve prapora, se je nad vse pričakovanje dobro obnesla v moralnem kakor tudi v gmotnem oziru. Zjutraj na vse zgodaj so že plapolale iz hiš naših težavov zastave in pozdravljale došle goste. Lep sprevid v cerkev s kumicami gospem Čretnik. Smola in Zličar Terezija. Navdušena govora g. profesorja in mil. g. kanonika, ki sta navduševala fante h krepostnemu življenju. Potem

telovadne točke, ki so žele toliko priznanja. In ti krasni šetori na travniku g. Gerzineta, ki so nudili gostom vse, kar jim je poželelo srce. Res nad vse so bili požrtvovalni naši šentjurčani, okoličani in tržani, ki so skoro vsi sodelovali pri naši prireditvi. Pokazali so, da jim je več za kulturno delo naše mladine kot za prazne strankarske fraze. Čast jim! Bog plačaj vsem, ki so pripomogli k tolkemu uspehu!

Zrebanje loterije orlovskega doma St. Janž pri Dravogradu se ne vrši dne 8. septembra ampak se preloži na dan 25. marca 1930 in to nepreklicno. — Odbor loterije orlovskega doma St. Janž.

Hoče. V nedeljo dne 8. septembra pridejo gostovat dijaki Zg. Polskavske »Skale« s krasno Schöherjevo dramo v treh dejanjih »Otroška tragedija«. Predstava bo po večernicah ob 3. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer v dvorani Katoliškega bratnega društva. Drama kaže v globokih in pretresujočih prizorih, kaj se zgodi z otroci, če njih mati ni več zvesta možu in ne svojim otrokom; drama je polna lepote in je imela prejšnjo nedeljo velikanski uspeh na Pragerskem. Za zabavo pa poskrbi burka »Potepuh« v štirih komičnih prizorih. Pridite, da odnesete seboj spoštovanje in ljubezen do prave matere-mučenice, o kateri bo pred igro govor, in da pomagate revnim visokošolcem, katerim je namenjen čisti dobiček. Vstopnina kot navadno. Na svidenje!

Merilor. Kdo bi si mislil, da bo suša škodovala tudi mestu! In vendar je tako. Vsled suše je dohod vode v mestni vodovod vedno manjši in tako je začelo primanjkovati pitne vode. Magistrat je prepovedal škropljenje vrtov z vodo iz vodovoda in uporabo pitne vode za kopanje itd. Ker se mnogo vode potroši za škropljenje ulic, bi bilo dobro, da mestna občina napravi posebni vodovod iz Drave, da bi se z dravsko vodo škropilo ulice in napajalo živino ter isto vodo rabilo v industriji. — Te dni se vršijo velike strelske tekme na vojaškem strelišču v Radvanju. Iz cele države so prišli najboljši strelci in lovci ter bodo med seboj tekmovali, kdo je najboljši strelec.

Ruše. Ruška nedelja v romarski cerkvi Sv. Marija v Rušah se bo letos obhajala v nedeljo po Mali Gospojnici ali dne 15. septembra. Cerkev se je lani in letos popolnoma prenovila zunaj in znotraj, tako da je letos kakor zala nevesta pripravljena za veselo svatbo in pričakuje radostno svoje ljube romarje in goreče častilce Marijine. Velike so bile žrtve ruških župljanov ob prenavljanju staročastite hiše Marijine in vseh drugih cerkvenih poslopj; saj znašajo stroški za vsa dela 370.000 Din. Radi tega so prinesli svoje darove, da bo Marijino svečiče zopet veselje in ponos ruške župnije. Vsi, ki obiščejo ruško Marijino svečiče, se lahko udeležijo sv. odpustka, ki ga je podelil ruški cerkvi sv. Oče Pij IX. leta 1851; kdor pa obišče v ruški cerkvi vseh sedem oltarjev, se lahko udeleži štacijskih odpustkov, kakor za obisk sedmerih oltarjev v cerkvi sv. Petra v Rimu. To izredno prednost je podelila sv. Stolica v Rimu ruški cerkvi l. 1752. Pridite torej, častilci Marijini od blizu in daleč, pridete k svoji Materi! Za duhovno pomoč bo preskrbljeno.

Fala ob Dravi. Zadnje nedeljo je utonil pri kopanju vajenec Fridrih iz tovarne za dušik v Rušah, onstran Drave pa je zavozil nek avto v Dravo in je tudi izginil v vodi. Rešil se je samo šofer. Vtopljenega fanta pa so našli v vodi v ponedeljek zjutraj.

Sv. Križ nad Dravogradom. V naši romarski cerkvi bo opravilo dne 13., 14. in 15. septembra. V soboto zvečer bo rimska procesija z lučmi. Romarji vabljeni k občini udeležbi! — V soboto, dne 31. avgusta je do tal pogorela cerkvena kracija, po domače Makovčnik pri Sv.

Križu. Kako je požar nastal, se še ne ve, a uničil je v kratkem času prav vse, hišo in hlev. Najemniku je zgorelo žito in krma, živino so rešili.

Dobrna pri Celju. (Poroka.) V cerkvi Matere božje na Dobrni pri Celju se je poročil v soboto dne 30. avgusta tega leta gosp. Franjo Lorber, davkar v Konjicah z gđc. Milico Karba, učiteljico ravnotam. Narodnemu in priljubljenemu paru obilo sreče!

Smartno ob Paki. Triletni Zvonko Prišlec je zašel 29. avgusta med kolesa za pogon v mlini g. Lenovška na Rečici, ne da bi ga kdo opazil. Kolesje ga je zgrabilo in tako pretišnilo, da je bil v trenutku mrtev.

Ponikva ob južni železnici. Za materinski dan, ki bo 8. septembra, to je na Malo Gospojnico, se vršijo velike priprave. Naše ljube matere hočemo dostojno počastiti, zato bo ves spored posvečen le njim. Pričakujemo obilne udeležbe od blizu in daleč. Od te prireditve bo tudi marsikaj za bdočnost odvisno. 15. septembra, teden pozneje, pa priredi na Ponikvi šmarški Orel lepo akademijo z zanimivimi točkami. Upamo, da se bodo za vse dobro in lepo navdušeni Ponkovičani tudi te prireditve udeležili v obilnem številu. Vsakdo bo po končani akademiji priznal, da mu ni žal denarja in časa. Pokažimo, da smo zavedni, vredni slavnega rojaka A. M. Slomška. — V Slovenjgradu je umrl župan g. Franc Vrečko, tukajšnji rojak in brat bivšega g. poslanca Jakoba Vrečko. Naj počiva v miru! — Letina kaže pri nas splošno dobro, le s hmeljem je težava, ker ni kupcev.

Rajhenburg. V nedeljo na Malo mašo dne 8. septembra 1929 se vrši velika slovesnost. Lurška cerkev bode slovesno proglašena za baziliko. Blagoslovljene bodo mogočne orgle ter nova zastava Marijine družbe. Cerkveno slovesnost bode opravil prevz. nadpastir dr. Andrej Karlin. Ob 2. uri bode telovadni nastop orlovske družine iz Rajhenburga in raznih krajev Slovenije. Ob pol 4. uri cerkveni koncert. Vsa slavnost ima krasen program. Dovoljena je polovična vožnja. Vsakdo kupi na vstopni postaji celo karto in jo da moko žigosati in karto na izstopni postaji obdrži, katera mu bo z izkaznico, katero dobi v Rajhenburgu, služila v brezplačen povratek. Vsakdo je vabljen, da pride ob tej priliki v Rajhenburg. Začetek slovesnosti ob 10. uri predpoldne.

Sv. Ema ob Sotli. Molitveni dan je pri nas lepo končal. Posebno nas je veselilo, ker sta se udeležila pobožnosti domačin g. župnik v. Kapelah pri Brežicah Leopold Kolenc in amerikalanski misijonar iz Zibike g. Odilo Hajnšek.

St. Peter pri Mariboru. Preteklo sredo je po dolgi in težki bolezni umrla 70 letna Berlič Marija. Tudi njen mož je navezan že več let na bolniško posteljo. — Da je malo spremembe smo se pretekli teden tudi možili in ženili. Verlič Gabriel je poročil Sumrovo Vero. Bila sta si kar soseda, vsled tega je šlo vse bolj gladko in domače. — Občani se zvedavo povprašujejo kedaj bo okrajni zastop v Mariboru prišel z nadaljevanjem gradnje okrajne ceste Nebova—Ložane. Nujna naša želja je, da se ne odlašajo predolgo. Nova cesta je za nas velikega gospodarskega pomena in življenjske važnosti.

St. Peter pri Mariboru. Kapelica Matere božje na Metavskem hribu je vsa prenovljena in lepa kot nevesta je bila blagoslovljena in po dolgem presledku se je zopet darovala sv. maša. Dobila je tudi novi zvonček, katerega sta kupila zakonca Fluher Ludovik in Marija, naslednika na nekdanji Purgajevi domačiji. Zvonček je 20 kg težak, ima napis: Sv. Marija prosi za nas in Bogu in Mariji v čast sta me darovala Fluher Ludovik in Marija. Na zvončku je tudi vpodobljena podoba Marije z Detetom. Tudi kapelico sta pustila prenoviti zakonca Fluher. Na mestu, kjer stoji sedanja kapelica, je bila že od starih časov postavljena kamenita podoba sv. Roka. Hribček je bil leta 1848 poravnal in posestnik Purgaj je postavil sedanjo kapelico. Podoba, oziroma kip na ol-